

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde, Thesinge en omstreken

47^e jaargang - mei 2021

Vijftien strips van Matthieu

Elke maand plaatsen wij een striptekening die gemaakt wordt door Matthieu Visser uit Thesinge. In augustus 2019 kwamen we hem op het spoor en leverde hij twee strips aan, waarna we een klein artikel aan hem hebben gewijd. Vanaf april vorig jaar hebben we maandelijks een strip van hem ontvangen en geplaatst. Matthieu tekent heel actuele en humoristische strips. Toen we het aantal geplaatste strips telden kwamen we op een totaal van vijftien.

Omdat we zijn werk zo leuk vinden en omdat hij altijd trouw en keurig op tijd zijn werk aanlevert leek het ons een goed idee om hem eens in het zonnetje te zetten.

Wie wat waar ...

Matthieu is 14 jaar en woont samen met zijn moeder Françoise Visser, haar partner Arend Hoekstra en hun dochter Charlice van 5 aan de Thesingerlaan 8. Hij zit in de 2^e atheneum-plus klas van het Wessel Gansfort College. Sinds februari mocht hij elke donderdag een halve dag naar school. Na de meivakantie werden dit gelukkig drie hele dagen. Toen de scholen de eerste periode van de lockdown dicht moesten, vond hij dat heel prettig. Het huiswerk werd opgestuurd en er kwamen steeds meer online lessen die ook steeds beter werden. 'Veel docenten moesten het allemaal nog ontwikkelen en zelf ook leren en ontdekken wat het beste werkt. We kregen flink wat huiswerk op en moesten dat terugsturen naar de docenten. Ik vond het wel fijn om mijn klasgenoten digitaal te ontmoeten, maar van die halve dag op school knapten de meeste leerlingen echt op! Met mijn resultaten gaat het wel goed. Ik kan me thuis wel goed concentreren. Ik had alleen wel last van het trage internet bij ons en de wifi viel ook af en toe uit. Snel internet in het buitengebied ligt klaar en zou vorig jaar al aangesloten moeten zijn, maar dat laat nog steeds op zich wachten.'

Hobby's

Matthieu speelt graag *Warhammer*. 'Dit is een spel met geschilderde miniaturen. De onderdelen, die je per doosje koopt, zet je in elkaar en je beschildert ze zelf. Het is een creatieve bezigheid om het te maken en er vervolgens, met minstens twee spelers aan tafel, een spel mee

*Matthieu al weer bezig aan een nieuwe strip in zijn schetsboek (iPad). Met Spot, de inspiratiebron voor het hondje dat regelmatig in zijn strips terugkeert, in zijn nabijheid.
(foto Koos van de Belt)*

te spelen. Het thema is *War* en je simuleert een gevecht waarbij je kunt bewegen en acties kunt ondernemen of de vijand te lijf gaan. Iedere speler heeft zijn eigen leger van miniaturen nodig en speelt het spel volgens de spelregels. Je kunt het spel net zo uitbreiden als je zelf wilt.'

Scouting

Vanaf zijn achtste jaar zit Matthieu op scouting. Op zaterdagochtend fietst hij naar Stedum om daar aan allerlei scoutingactiviteiten mee te doen. 'We gaan het bos in en bouwen hutten met constructies van houten palen die met touwen worden vastgemaakt. Je leert allerlei knopen te leggen zodat het stevige bouwwerken worden. Er wordt je geleerd hoe je een vuur moet maken en hoe erop te koken om zo ons eigen potje klaar te maken. Het belangrijkste bij scouting is dat je een goede samenwerking hebt binnen je groep. Je leert er heel veel van door samen creatief bezig te zijn. Jaarlijks gaan we op kamp en zijn dan heel veel buiten in de natuur bezig met activiteiten.'

Strips tekenen

Matthieu tekent van jongs af aan al graag. Op de basisschool maakte hij al striptekeningen. Het verzinnen van een verhaaltje en dat verwerken in een tekening gaat hem gemakkelijk af. 'De inspiratie komt vanzelf bij me op. Het kan over actuele onderwerpen gaan zoals nu in de coronatijd, maar ook over de seizoenen of de feestdagen. Ik hoef er niet lang over na te denken en probeer er wel wat grappigs van te maken.

Nu teken ik de strips op de iPad waar ik speciale software voor heb. Ik maak het meestal in kleur, maar ja, voor de G&T moet het zwart-wit. De contrasten moeten dan duidelijker zijn. Voor de krant kijkt Aly Pepping, die de vormgeving doet, hier nog kritisch naar. Ik vind het hartstikke leuk om te doen en wil het nog wel wat jaartjes blijven doen. Ik krijg er ook geregeld een compliment over. En daar doe je het natuurlijk ook een beetje voor.'

Truus Top-Hettinga

Voorjaar!

Nieuws van Ommeland

Een nieuw groeiseizoen is begonnen en wij zijn volop bezig met de werkzaamheden op het land. Grondbewerking, bemesting en verzorging van het gezaaide gewas. Zaaïen van gerst en suikerbieten én de bloemenstroken langs onder andere het Boer Goensepad (met dank aan Collectief Midden Groningen en Ons Belang). Zoeken naar milieuvriendelijke methoden om het onkruid tussen de gewassen en de emelten in het voormalige grasland te bestrijden. Het realiseren van meer biodiversiteit, zoals teelt van pompoenen en veldbonen en het toepassen van strokenteelt in samenwerking met Natuurmonumenten Kardingse.

Een drukke, maar ook mooie tijd voor ons als boeren van Ommeland.

Een lege plek

Een mooie tijd? Nee, toch niet. Want mooi is het niet. Er is een lege plek, ontstaan door het plotselinge overlijden van broer Gert Jan, op woensdagmiddag 17 maart. Gestorven in het Groninger land dat hij zo liefhad. Zonder hem is het anders. Allereerst voor zijn vrouw en drie kinderen in Zeewolde, voor ons als familie én als boeren van Ommeland. Het gemis, even overleggen, samen de schouders eronder, het is er niet meer. Het gat dat hij achterlaat is, zeker de eerste tijd, enorm.

We hebben de afgelopen tijd heel veel meeleven ervaren. Dat doet goed. We danken iedereen hiervoor dan ook heel hartelijk. We zoeken nog een mooie plek in het ommeland voor het herinneringsbankje dat we hebben gekregen. Als herinnering aan de altijd bezige Gert Jan, die zelf niet stil kon zitten. Het bankje zal voor iedereen toegankelijk zijn om mijmerend te genieten van het weidse landschap.

Energie

De ideeën die we hebben gelanceerd op het gebied van energie hebben best veel los gemaakt. Het oprichten van EcoThesinge is er een mooi voorbeeld van. We ervaren dat steeds meer mensen zich bekommeren om hoe het moet met de energietransitie. Met bijna duizend reacties op het beleidskader van de gemeente is wel duidelijk dat veel mensen betrokken zijn bij dit onderwerp. Dat is winst. En laten we samen komen tot een plan dat zowel probleemoplossend en toekomstbestendig is als comfortabel voor de bewoners van onze leefomgeving. Samen proberen we van idee naar plan te komen en te kijken wat de belangrijkste thema's daarbij zijn en hoe we die kunnen integreren.

Kunstenaars

De ligboxenstal biedt inmiddels onderdak aan meer creatieve geesten. Was een deel al omgetoverd tot atelier voor Trudy Oosterhuis (www.trudyoosterhuis.nl), nu werken ook Wouter Elzinga (decorbouwer en filmmaker) en Afke Manshanden (fotograaf en scenograaf) vanuit de voormalige koeienstal. We zien uit naar een mooie wisselwerking: een inspirerende werk-omgeving voor de kunstenaars en tegelijkertijd

(foto Menko Oosterhuis)

hopen wij als boer door hen uitgedaagd te worden om buiten de gebaande paden te (blijven) denken.

Wonen

Er is veel enthousiasme vanuit Thesinge en omgeving over onze ideeën om enkele woningen of een woongemeenschap te bouwen aan de rand van het dorp. Velen vinden het een aanvulling voor het dorp, zien er kansen in om het dorp leefbaar te houden, of willen er mogelijk zelf wel wonen. Maar zo'n traject is niet alledaags. Dat merk je ook als je bij de gemeente aanklopt. Het vraagt nog de nodige inspanning om tot acceptabele kaders te komen met lokale overheden. Dit betekent dat er tijd nodig is om de neuzen dezelfde kant op te krijgen.

Wisseling bewoners

Het zicht vanuit de huiskamer van de boerderijwoning is veranderd. De koeien en het grasland maken plaats voor suikerbieten, aardappelen, bloemenranden en veldbonen. Ook in de huiskamer is het anders. Voor Ben en Elly Vink is een eind gekomen aan hun tijdperk aan de Lageweg 19. Als we samen naar buiten kijken, zien we hoe de tijd doorgaat, hoe het landschap verandert, hoe de gewassen voorzichtig weer boven komen. Dan zien we ook die ene plek in het land, die nog zo'n pijn doet, die ook het afscheid van Ben en Elly zo anders maakte dan was bedoeld. We bedanken hen heel hartelijk. Voor de goede tijd samen. Het prettige samenwerken. En de manier waarop wij onze boerderij kunnen doorzetten op hun plek. Broer Janko heeft hier, deels met zijn drie kinderen, een nieuwe woonplek gevonden. In een latere editie

van de G&T Express zullen ze zich voorstellen in de rubriek *Nieuwe bewoners Thesinge*.

Midzomeravondwandeling

Vorige zomer hebben we een wandeling door het landschap georganiseerd voor mensen uit de omgeving. We hebben hun en onszelf beloofd dit een vervolg te geven. Daarom gaan we weer wandelen. Waarschijnlijk zaterdagavond 26 juni is er weer gelegenheid om met ons het landschap te doorkruisen. We maken een paar verschillende routes, met elk een eigen thema. Zo kun je wellicht deze keer kiezen om bijgepraat te worden over biodiversiteit, de teelt van veldbonen en pompoenen. Of voor een route waarin we onderweg terugdenken aan onze broer Gert Jan. Zodra de datum definitief is laten we dit weten.

*De boeren van Ommeland
Menko, Janko en Roelof Oosterhuis*

Verhuisbericht

Na vele jaren fijn gewoond en gewerkt te hebben aan de Lageweg 19 zijn wij begin mei verhuisd naar Eenrum. Ons nieuwe adres is:

Wenakker 14
9967 SP
Eenrum
Tel: 0595-78 53 14

*Hartelijke groet,
Ben en Elly Vink*

Veranderingen rondom de kerk van Garmerwolde

Kom naar de informatieavond op 21 juni

Sinds februari 2020 biedt de dorpskerk van Garmerwolde onderdak aan de Schoolkerk van de Stichting Oude Groninger Kerken (SOGK). De Schoolkerk biedt programma's aan voor het onderwijs. Daarbij hoort ook de verrassende tentoonstelling *Feest! in Oost en West* in de toren.

Tegelijkertijd met de feestelijke start van de Schoolkerk en de opening van de tentoonstelling begonnen Remco en Mirte de Raad hun restaurant Het Atelier in het nieuwe ontvangstgebouw.

Deze nieuwe situatie brengt ook een andere organisatie met zich mee. Daarvoor zijn we op zoek naar nieuwe mensen.

De Plaatselijke Commissie heeft jarenlang de kerk van Garmerwolde beheerd, maar wil zich langzaam gaan terugtrekken. Het plan is nu om een *Activiteitencommissie van de kerk van Garmerwolde* op te richten. De stichting zoekt educatieve ondersteuners voor de Schoolkerk. Daarom belegt de stichting op maandag 21 juni een informatieavond in de kerk van Garmerwolde. Er wordt informatie gegeven over wat de activiteitencommissie en de Schoolkerk organiseren in en rond de kerk van Garmerwolde.

De activiteitencommissie

De activiteitencommissie beheert de kerk van Garmerwolde en geeft handen en voeten aan de culturele- en dorpsactiviteiten in en rond de kerk. Als vrijwilliger organiseer je bijvoorbeeld concerten met SPOT Groningen en werk je mee aan de totstandkoming van Veur Aaltied in 2022 (een toneelstuk over, door en voor de dorpsbewoners van Garmerwolde). Ook zet de commissie zich in voor instandhouding van de dorpsfunctie van de kerk, met de traditionele activiteiten als kerstnachtdienst en kloksmeren, rouw en trouw voor mensen uit Garmerwolde, eventueel de verhuur van de kerk, en houdt ze contact met de OBS als sleutelhouder van de kerk.

Educatieve ondersteuners

Doordeweeks ontvangt de stichting in de Schoolkerk bovenbouwklassen van het primair onderwijs voor het programma *Feest! In Oost en West*. Voor dit onderwijsprogramma zijn educatieve ondersteuners nodig.

Tijdens dit programma staan interculturele dialoog en het bezoek aan de tentoonstelling in de toren centraal. Als educatieve ondersteuner help je mee met het begeleiden van schoolklassen

in de toren of bij educatieve spellen in de kerk. Kijk op www.schoolkerk.nl voor meer informatie over *Feest! In Oost en West*.

Geïnteresseerd?

Lijkt het je leuk om aan de slag te gaan als vrijwilliger? Of ben je geïnteresseerd in het werk van onze stichting? Dan ben je van harte welkom op de informatieavond op maandag 21 juni. Vanaf 19.00 uur is de kerk van Garmerwolde open voor een kopje koffie of thee. Om 19.30 uur beginnen we.

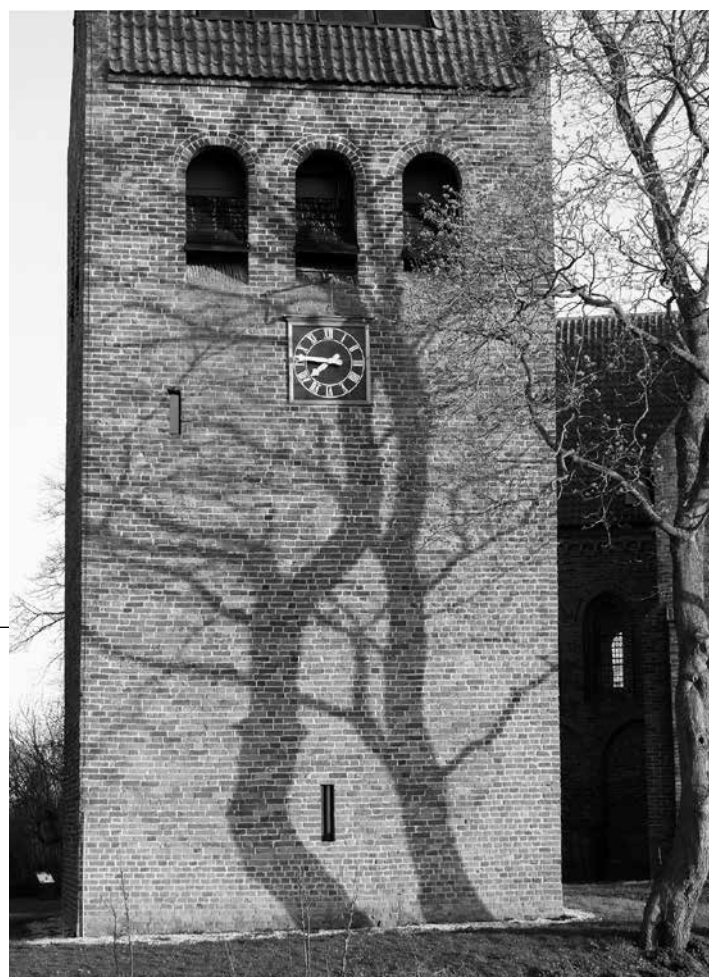
Mail voor vragen naar Annemarie Bembom van SOGK, via bembom@groningerkerken.nl. We zien je graag op 21 juni!

Let op: We houden ons aan de maatregelen die het RIVM hanteert (toegestane groepsgrootte, dragen van een mondkapje en afstand houden). Indien de maatregelen veranderen is het mogelijk dat deze bijeenkomst wordt verzet.

Laat even weten of je komt via bembom@groningerkerken.nl. Check ook op 21 juni op www.kerkvangarmerwolde.nl of de bijeenkomst doorgaat.

Annemarie Bembom,
coördinator vrijwilligers SOGK

Anne Benneker,
Plaatselijke Commissie Garmerwolde

▲ *Prachtige schaduwen op de toren van de Dorpskerk*
(foto Margriet de Haan)

◀ *Van april tot eind oktober zetten vrijwilligers elke dag de kerk open voor bezoekers* (foto Wim Benneker)

Lotus uitvaartverzorging en -begeleiding

Nellian Dijkema en medewerkers

Bovenrijgerweg 19 | 9797 TD Thesinge | 06 53767142 | www.lotusuitvaart.nl

informatie en vormgeving rondom de dood: Schoolholm 3, Groningen

Ritsema

administratie en
belastingadvies

administratie en
belastingzaken
voor ondernemers
en particulieren

Stationsweg 12, 9781 CH Bedum
T (050) 302 13 19 | E info@wimritsema.nl
www.wimritsema.nl

AGRISHOP VERSWINKEL

Boerderijverkoop:

- groenten en fruit
- fruitmanden
- aardappelen
- scharreleieren
- vlees
- boerenzuivel
- salades en rauwkost
- brood

Dorpsweg 1 Garmerwolde
T 050 - 4042921
F 050 - 4042922

Goed en gezond van de boerengrond

Dorpsweg 69, Garmerwolde
Postadres Kapelstraat 13
9797PJ Thesinge
06 83799444
info@avecplezier.nl
www.avecplezier.nl

Koffie & taart
Lunch
Borrel
Diner

AvecPlezier
atelier

HOEKSTRA SERVICE

THESINGERLAAN 3
9797 TE THESINGE
050- 302 19 77
HOEKSTRA4IN1.NL

VOOR ALLE ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN
VOOR UW AUTO EN TUINMACHINE,
WAARBIJ SERVICE EN KWALITEIT TEGEN
EEN BETAALBARE PRIJS VOOROP STAAN!

OOK VOOR VERKOOP EN STALLING!

magazijnstellingen.nl

NIEUW & GEBRUIKT

Palletstellingen
Legbordstellingen
Archiefstellingen
Kunststofbakken
Magazijnkasten
'TOP WAY' professionele
aluminium rolsteigers, trappen
en ladders, en nog veel meer...

Reinder van der Veen Magazijnstellingen b.v. Ten Boer

Nijverheidsweg 6, 9791 DA Ten Boer 050 - 302 4833
info@magazijnstellingen.nl

INSTALLATIETECHNIEK BIJ VAATSTRA BV

KUNT U TERECHT VOOR

*klimaat - en elektrotechniek,
sanitair, loodgieterwerk,
rioleringsbeheer,
zinkwerk en dakbedekkingen*

INSTALLATIES IN DE BREEDSTE
ZIN VAN HET WOORD

Installatietechniek
VAATSTRA B.V.

VERBINDINGSWEG 19
9781 DA BEDUM
TEL. 050 - 3012832

VAATSTRA@VAATSTRA.NL
WWW.VAATSTRA.NL
INSTALLCENTER

Eén van de weinigen
die alles kan reinigen

050 54 21 890

 PETER KUIL

> RIOOLSERVICE > SCHOONMAAK > SPECIALISTISCH REINIGEN

BIJ AGRI SHOP
DAGELIJKS
VERS

BAKKERIJ HOEKSTRA

Kerklaan 2 - 4, Bedum • E: info@bakkerijhoekstra.nl • W: www.bakkerijhoekstra.nl

De herinnering blijft!

Op 4 mei werd aan de Thesingerlaan te Thesinge een gedenkpaal onthuld. Een gedenkpaal ter herinnering aan het neergeschoten vliegtuig in de nacht van 25 op 26 juli 1943 in Thesinge. Er zijn nog steeds mensen die zich herinneren wat er zich die nacht afspeelde.

Een gedenkpaal voor de slachtoffers

De gedenkpaal werd onthuld door wethouder R. van der Schaaf van de gemeente Groningen. Tijdens zijn korte toespraak, met veel wind en zeer veel regen, zei hij dat het een eer was om dit te mogen doen. Vooraf had de heer F. van der Ploeg van de gemeente iets gezegd over het feit dat de gedenkpaal vorig jaar al onthuld zou worden. Vanwege de pandemie kon dat niet doorgaan. Ook dit jaar konden onze Canadese vrienden om de bekende redenen niet aanwezig zijn.

De zeven bemanningsleden van de op 25 juli 1943 neergeschoten Halifax BHW 7704 LQ waren op weg naar Essen (DE) om de Duitse oorlogsindustrie in het Ruhrgebied te bombarderen. Echter, dat doel is nooit bereikt omdat het vliegtuig aangevallen werd door een Duitse nachtjager. Het toestel werd geraakt en stortte neer op het land van de boerderij van Oudman. Het is nu het land van Jacob Ritsema. Slechts één bemanningslid, de 24-jarige Canadees Alexander Sochowski, overleefde de ramp. Hij werd krijgsgevangen genomen en uiteindelijk overgebracht naar Stalag 3, een kamp voor krijgsgevangenen van de luchtmacht in wat nu Polen is. Hij overleed in 1969. Na het leggen van een bloemstuk door de wethouder vertrok het gezelschap naar de begraafplaats in Ten Boer. Daar legde wethouder Van der Schaaf prachtige bloemen op de graven van de omgekomen vijf Canadezen en de omgekomen Engelsman:

Edward K. White (21 jaar)
Clifford J.V. Kettley (23 jaar)
Alexander P. McCracken (21 jaar)
Marcel E. Tomczak (23 jaar)
Michael Smyth (25 jaar)
Albert J. Wood - Engelsman (leeftijd onbekend)

Waarschijnlijk zal er in de loop van dit jaar een boek verschijnen over de crash met verhalen over de exacte toedracht en de bemanningsleden en hun families.

*De gedenkpaal
(foto Henk Tammens)*

Wethouder Van der Schaaf houdt een toespraak (foto Henk Tammens)

Een ooggetuige aan het woord

Als er een belangrijke gebeurtenis heeft plaatsgevonden wordt heel vaak de vraag gesteld: 'Waar was u toen?' Er leven nu haast geen mensen meer die het nog kunnen navertellen! En toch ...

'Jazeker, dat herinner ik me als de dag van gisteren', zegt mevrouw Hoeksema-van der Woude (94) uit Ten Boer. 'Wij, moeder en twee broers, woonden aan de Molenweg 40. Wanneer de Tommy's overvlogen waren we regelmatig wakker. Het ging altijd goed. Maar die nacht omstreeks het middernachtelijk uur vielen er brandbommen in onze grote appelhof. Die brandbommen werden uiteraard verloren door het aangeschoten toestel. Het was aardedonker, want je mocht geen verlichting hebben. Maar in

die nacht was het hel verlicht. Je kon de krant lezen. Nee, we zijn niet wezen kijken. We hadden immers vanaf acht uur de avondklok. En bovendien zouden we weggestuurd worden. Direct nadat zo'n toestel was neergestort waren daar als eersten de Duitsers. En met de Duitsers heulende Nederlanders. En ook de dokter (Van der Meer) zal er geweest zijn. En misschien burgemeester Scherphuis. De volgende dag zijn we wezen kijken. Het was een vreselijk aanzien, die verminkte lichamen. Ik denk er nog vaak aan.'

De herinnering blijft. Niet voor even, maar voor altijd, dankzij dit monument.

Jakob van der Woude

**TIMMERBEDRIJF
RIDDER**
LUDDESTRAAAT 15
9797 PM THESINGE
A.J. RIDDER
M. 06 1569 2503

**ONDERHOUD
VERBOUW
RENOVATIE
RESTAURATIE**

INFO@TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL
WWW.TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL

Massagepraktijk
Carla Winkelman

Ontspanningsmassage
Therapeutische massage
Sportmassage

Last van:
- stress
- slapeloosheid
- pijnlijke spieren
- rugpijn
- hoofdpijn
- of gewoon zin in ontspanning?

Dan bent u van harte welkom!

www.carlawinkelman.nl
info@carlawinkelman.nl

G.N. Schutterlaan 7
9797 PA Thesinge
06 16 13 48 54

In memoriam Trientje Zijlema-Roeters

Trientje Roeters werd geboren op 15 maart 1937 te Zuidwolde (Groningen). In 1956, op het ijs van het Boterdiep, troffen Trientje en ik, Willem Zijlema, elkaar en we kregen verkering. In april 1958 trouwden we en gingen we wonen in Thesinge, aan het Hendrik Ridderplein nummer 7. Daar woonden we tien jaar en kregen drie kinderen. Daarna verhuisden we naar de G.N. Schutterlaan 7, een klein boerderijtje met vijf slaapkamers. Hier werden nog twee kinderen geboren.

Trientje was lichamelijk niet sterk, maar na een operatie nam haar energie toe en kon ze volop genieten van het leven. Rijles nemen bleek nog niet zo gemakkelijk, het schakelen was een probleem. De oplossing was een automaat en jawel: ze slaagde voor haar rijbewijs. Ze fietste vaak en veel met een damesclubje en aan het samen dansen met de dames van de volksdans-

club in Thesinge beleefde ze veel plezier. Ook werd ze koster van de Gereformeerde Kerk. En natuurlijk waren er vakanties: wat van de wereld zien. Vijf weken Canada en Amerika bij familie. Enkele jaren met de kinderen naar Duitsland en Oostenrijk. Daarna zeven jaar naar de Griekse eilanden in de Middellandse zee. Genieten van de natuur, de landschappen en de zee in een warm klimaat.

Na 43 jaar in Thesinge te hebben gewoond verhuisden we naar Ten Boer. Dat was wel een overgang. Als Trientje, onderweg in de auto op de N360, in de verte Thesinge zag liggen, kwamen de tranen. Maar de inburgering in Ten Boer verliep snel. Ze werd lid van een dansclub, gastvrouw bij Bloemhof en Innersdijk. Ook mochten we ons zestigjarig huwelijksjubileum nog vieren, inclusief het felicitatiebezoek van de laatste burgemeester van de gemeente Ten Boer.

Trientje was een zorgzame moeder en (over) oma voor onze vijf kinderen, negen kleinkinderen en zes achterkleinkinderen. Zij mocht allen in haar armen nemen en allen waren dol op haar. Maar toen kwam de dag van de val, waarbij ze haar heup brak. Het herstel ging heel moeizaam. Vier operaties in bijna drie jaar, met veel pijn en verdriet, hebben haar lichaam gesloopt. Op zondagavond 31 januari is Trientje in het ziekenhuis overleden. Wij hebben haar naar Thesinge gebracht en haar daar aan de aarde toevertrouwd. In het vertrouwen dat zij is opgenomen in de heerlijkheid van haar Heer en Heiland. Dwars door onze tranen om het grote gemis, herinneren wij haar als ons grote voorbeeld en dit zal ze blijven, ook nu ze uit de tijd is gekomen.

Willem Zijlema
Burgemeester Triesenbergstraat 3,
9797 CB Ten Boer

Sinds begin februari is de Langelandster molen in restauratie. De firma Doornbosch uit Adorp, gespecialiseerd in molenbouw en restauratiewerk, heeft de klus op zich genomen.

Zoals te zien is op de foto, is de molen behoorlijk gestript; diverse onderdelen worden hersteld dan wel vervangen. Zo worden bijvoorbeeld de ijzeren onderdelen van de kap vernieuwd en/of gezandstraald en daarna geveerd. Verder komt er een nieuwe deur in de molen.

Op de foto is te zien dat de 'lange spruit' wordt vervangen. Naar verwachting is het project voor de zomervakantie afgerond en staat de molen er de komende jaren weer helemaal tiptop bij. (foto Hermannus Noot)

* Groninger Landschap op z'n mooiste

Gerard Kingma
reis- en natuurfotografie

Geef een afdruk cadeau - origineel en persoonlijk!

Bezoek de website voor het laatste nieuws over workshops en exposities

Havenstraat 5 - 9797 PL Thesinge
www.kingma.nu
gerard@kingma.nu
050 3023813

Pianoles

Klassiek pop jazz en improvisatie
Ervaren docent afgestudeerd Conservatorium

Cees Leurs
Hildebrandstraat 57
Garmerwolde

Voor info 050-3134043
Of mail ceesleurs51@gmail.com

Onder Ons
afscheid en uitvaart
samen in eigen hand

06 1998 50 15 • melden van een overlijden kan dag en nacht
Mariele Mijnlief • info@onderonsuitvaart.nl • www.onderonsuitvaart.nl

ALFRED OTTENS
BOUW BEDRIJF

Molenhorn 4
9797 PV Thesinge
t. 06 25 07 74 46
info@alfredottens.nl

Onderhoud Renovatie Verbouw
WWW.ALFREDOTTENS.NL

Uit het archief ...

Eens in de zoveel tijd doen we een greep uit het inmiddels 46-jarige archief van de G&T Express. *Ter leering ende vermaeck* van nieuwere dorpsgenoten en om herinneringen op te halen voor de wat langer gevestigde lezers.

We herbelichten opvallende en/of belangwekkende zaken zowel uit de meer als uit de minder recente geschiedenis van onze dorpen. En dan kom je soms grappige dingen tegen, zoals ...

'Heel Garmerwolde bakt': De grootste poffert aller tijden

Tijdens een zoektocht in het archief stuitte ik in de G&T Express van maart 2006 op het volgende: 'Dit jaar is het [...] de vijfentwintigste keer dat in Garmerwolde de feestweek georganiseerd wordt. Reden genoeg om weer bijna een volle week feest te gaan vieren. En wel in de eerste week van september: woensdag de zesde tot en met zondag de dertiende. De "klapper" gaat het bakken van een ruim twee meter grote poffert worden. Als het lukt is dat goed voor een vermelding in het Guinness Book of Records.'

Als er één gerecht is dat we typisch Gronings kunnen noemen, dan is het wel poffert. Heerlijk! Het is niet een vergrote versie van de oer-Hollandse poffertjes, maar meer een soort krentenbrood/cake. En dan niet gebakken in een oven, maar au bain-marie gegaard in een pan. De meeste Groningers hebben wel eens of meerdere malen zelf poffert gemaakt, al dan niet in een speciale tulbandvormige poffertpan. En in september 2006 ging Garmerwolde dus de grootste poffert ooit maken!

Poffertcommissie

Benieuwd hoe het is gegaan? Vul maar eens 'poffert' in op de zoekfunctie op de G&T website. In de editie van augustus dat jaar staat namelijk een uitgebreid verslag van de voorbereidingen. Hier valt onder andere te lezen dat er een speciale *poffertcommissie* is aangesteld die alles regelde. Het was een hele exercitie waaraan vele dorpsgenoten en bedrijven in en rond Garmerwolde een steentje bijdroegen.

Op het veldje van Pelleboer (voor Dorpsweg 31) verrees een veldkeuken; de poffertpan had een doorsnede van 1,80 meter en was 1,50 meter hoog. Het garen ging meer dan 36 uur duren! Na een dag afkoelen kon hij dan verorberd worden; de poffert was zó groot dat er genoeg was voor het hele dorp. Theo Spijker won de wedstrijd 'raden hoeveel eieren er in de poffert zijn verwerkt'. Dat waren er 3864.

Nieuwjaarsduik in de pan

De recordpoging bleef niet onopgemerkt en haalde de regionale en zelfs landelijke pers. In de G&T van september lezen we vervolgens: 'En dan ... dan moet ie klaar zijn. Spannend, zou het gelukt zijn? Onze burgemeester staat al klaar om als eerste de poffert aan te snijden. Maar helaas, tijdens het optillen van de pan blijkt al dat het beslag niet overal even gaar is geworden. Teleurstelling alom. Maar, "nooit geschoten is altijd mis" luidt het spreekwoord. Dus wie weet lukt een volgende poging?' Helaas mislukt dus, maar er was wel de grootste poffertpan aller tijden! In de G&T van december staat dat de STIBEPOF (Stichting tot Behoud van de Poffertpan) onderdak voor de pan heeft gevonden in de schuur van Pelleboer en een nieuwjaarsduik in de poffertpan organiseert; hij had immers de omvang van een flinke jacuzzi. Ook de nieuwjaarsduik haalde het nieuws tot in de verste uithoeken van Nederland.

De STIBEPOF had zich ten doel gesteld een definitieve bestemming voor de poffertpan te vinden:

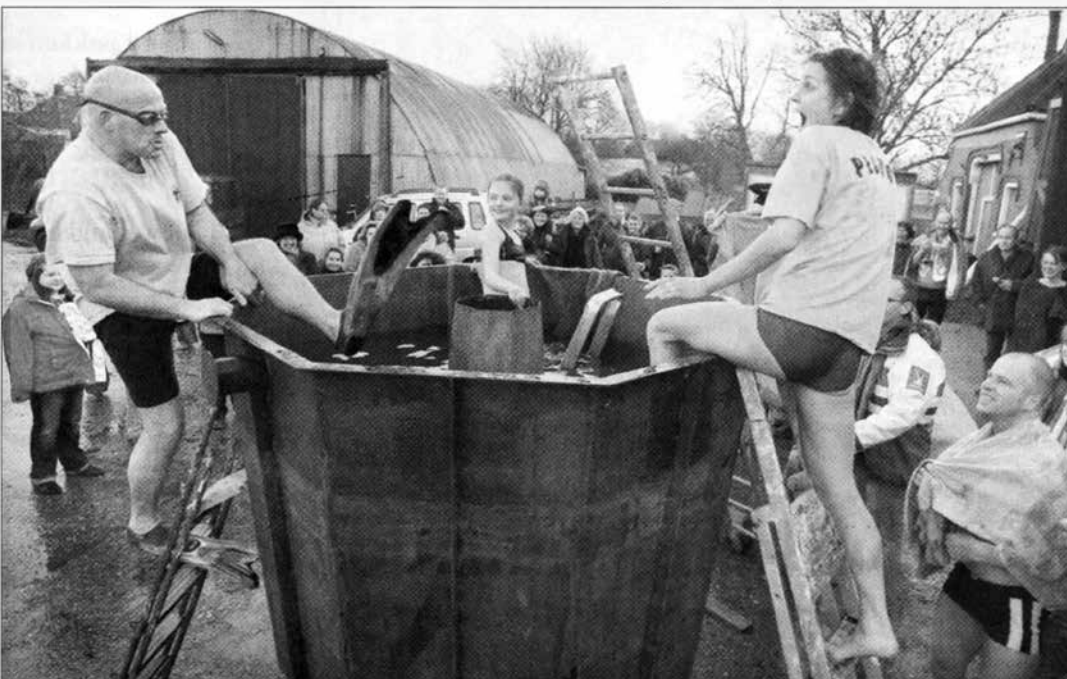
'Zolang die niet gevonden is, zal de poffertpan bij elke editie van de feestweek een functie krijgen [...] waar anders ter wereld dan in Garmerwolde is een pofferttrom van deze omvang te vinden? En stel dat onze kinderen ooit een nieuwe poging willen ondernemen?'

Na januari 2007 is er in de G&T Express echter nooit meer melding gemaakt van de pofferttrom. Waar de pan tegenwoordig is? Dat weten we niet precies; hij is in ieder geval niet veel later verkocht en weggevoerd, en waarschijnlijk geëindigd bij een handelaar in metaal. Een nieuwe bakpoging of nieuwjaarsduik zit er dus helaas niet meer in.

Mocht u overigens zelf een leuk onderwerp weten voor deze rubriek, laat het dan weten aan de redactie. Wij houden ons uiteraard aanbevolen een en ander te helpen uitzoeken en beschrijven.

Harjo de Poel

Garmerwolde duikt in de poffertpan

GARMERWOLDE - In het zeshonderd zielen tellende Garmerwolde in Groningen is gisteren, nieuwjaarsdag, een bijzondere nieuwjaarsduik gehouden. Niet in een plas of meertje maar in een poffertpan. Zo'n 23 mensen waagden een duik in de 1,5 meter diepe pan met een diameter van 1,20 meter. De pan wordt gebruikt om tij-

dens het dorpsfeest in de zomer een enorme poffert te bakken. Een poffert is een gerecht van Groninger origine. Het is een soort cake en wordt bij voorkeur warm geserveerd. Voor de bereiding is een pofferttrom nodig; een bakvorm die in een pan met kokend water geplaatst wordt. foto Dennis Beek/ANP

◀ Uit de Provinciale Zeeuwse Courant van 2 januari 2007

Wie heeft dan wél het record voor de grootste (geheel gegaarde) poffert aller tijden? Het is onduidelijk of er een officiële melding is in het *Guinness Book of elders*. Via een Google-zoekopdracht komt in ieder geval een zeer vermeldenswaardig project van de Groninger kunstenaars Lambert Kamps en Erik Botman naar voren. In 2003 bakten zij met hun team een poffert in een badkuip (letterlijk au bain-marie dus) en legden het hele proces vast op video. Dit is online nog terug te vinden, zoek op *Tribute to the Poffert*.

Verhalen van een oud-Thesinger

Menno Ridder is vorig jaar verhuisd van De Dijk 10 in Thesinge naar een voormalige aanleunwoning van Bloemhof in Ten Boer. Hij is 86 jaar en woont er volledig zelfstandig en regelt de benodigde zorg ook zelf. Menno heeft een scootmobiel waarmee hij door het dorp een rondje rijdt en hij heeft het plan om met mooi weer er eens op naar Thesinge te rijden. Hij pakt tot nu toe liever de auto.

Vanuit zijn woning kijkt hij uit op de ingang van het Chinese restaurant. 'Het is me hier veel te druk. Aan De Dijk was het zo heerlijk rustig en achter het huis hadden we zo'n weids uitzicht', zegt Menno die nog wel heimwee heeft naar zijn oude dorpje.

Op Kiewiet

Menno was zes jaar toen hij in 1942 met zijn ouders, twee zussen en een broer introk bij zijn grootouders van vaders kant: opa Berend en oma Hiltje Ridder-Dijkema aan De Dijk. Menno is in 1936 geboren 'op Kiewiet', op een boerderijte achter de molen de Kiewiet in de buurtschap Klunder. Deze molen stond achter de boerderij van Holtman. Voor de boerderij stond ook een molen en de Krimstermolen stond aan de overkant van het water in de buurtschap die toen Reiderland heette. Deze watergang, het Kardingemaar, liep vroeger van het Damsterdiep bij Ruischerbrug tot het Winsumerdiep bij Onderdendam. In de zeventiger jaren is het hele gebied in de ruilverkaveling opnieuw ingericht en is de Eemshavenweg aangelegd. De molen die voor de boerderij van Holtman stond is afgebroken en de Kiewiet is afgebrand. De Krimstermolen is in 1977 verplaatst naar het Boterdiep bij Zuidwolde. Deze grote poldermolen is geres-taureerd en weer maalvaardig.

De Dijk 10

De grootouders van Menno hebben tot aan hun dood samen met het gezin van vader Roelf en moeder Trientje Ridder-Blink aan De Dijk gewoond. Opa Berend had er een paar koeien, was barbiër en vervoerder met de hondenkar. Vader Roelf was landarbeider en bij oudere Thesingers bekend als politiek actieve SDAP'er in de tijd van Pieter Jelles Troelstra en later bij de PvdA. Een strijdbare man die zich inzette voor een premievrij staatspensioen, de voorloper van de AOW. Hij was een overtuigd socialist en streed tegen onrecht en heeft dit Menno met de paplepel ingegeven. Hij is ook maatschappelijk betrokken en politiek bewust.

Tot 1986 hebben de ouders bij het jonge gezin van Menno en zijn vrouw Zus, die officieel Soetje heette, ingewoond. Zij zijn op 95- en 88-jarige leeftijd naar verzorgingshuis Bloemhof in Ten Boer gegaan en allebei het jaar erop, twee maanden na elkaar, overleden.

Menno en Zus zijn getrouwd in 1960 en hebben op meerdere plekken in de omgeving gewoond totdat zij in november '65 in het voorhuis bij hun ouders introkken. In '79 hebben zij het huis gekocht en in de schuur een woning voor zichzelf gebouwd. De oudste twee kinderen zijn niet in Thesinge geboren: Roelf in '61, Soetie in '62. De jongste zoon Appie is in '66 in Thesinge

Menno Ridder in zijn kamer, met aan de muur het huis aan De Dijk geschilderd door een kameraad (foto Henk Tammens)

geboren en woont er nog steeds. Hij is adverteerder in de G&T met zijn timmerbedrijf Ridder aan de Luddestraat. Menno vertelt over de vier kleinkinderen en over Zus die in 2013 is overleden.

Daarna werd het voor Menno steeds lastiger om in het huis te blijven wonen. Martijn en Jolanda Bol-Huisman hebben het huis vorig jaar van hem gekocht.

Werkzaam leven

Menno ging na de lagere school in Thesinge naar de ambachtsschool. 'Al gauw bleek dat ik geen zitvlees had. Ik kon best goed leren, maar naar school gaan deed ik liever niet. Mijn pa besloot dat ik met hem mee ging werken bij de boer. Voor boerenwerk voelde ik niks en ik kon het verruilen voor werken in de smederij van mijn zwager Kampen op Smidshoek. Daar heb ik het vak geleerd van smeden, lassen en paarden beslaan, voordat ik in militaire dienst moest. Daar heb ik heel veel pech gehad doordat ik een knieblesure opliep tijdens een voetbalwedstrijd. Dat is nooit meer goed gekomen.' Menno vertelt over fouten bij de eerste operatie in het militair hospitaal en gedwongen doorgaan met militaire activiteiten, waardoor de knie steeds meer problemen gaf. Uiteindelijk is hij na anderhalf jaar afgekeurd en heeft hij daarna nog jaren strijd gevoerd met Defensie over een schadevergoeding. 'Met hulp van Pieter de Boer, advocaat in Drachten die zelf ook mobilisatieslachtoffer was, is dat twaalf jaar later geregeld.

Toen ik eenentwintig was heb ik een betrekking genomen bij de NAM in Schoonebeek. Dat was heel zwaar omdat je in vijfploegendienst werkte. Bovendien kreeg je een kosthuis aangewezen en in mijn geval was dat geen pretje. Ik sliep boven een café en kon niet slapen vanwege het

lawaaï. Dankzij een vriendin kon ik een ander kosthuis krijgen. Ik heb daarna nog een periode bij Akzo in de soda-industrie gewerkt totdat dit vanwege mijn knie niet meer kon.'

Vakbondswerk

Via de Sociale Dienst kwam Menno aan het werk in de metaalsector bij de Sociale Werkvoorziening in Appingedam. De relatie tussen directie en werknemers was slecht. Er was sprake van wanbeleid en ook Menno kwam in actie. Dankzij de ondersteuning van een advocatencollectief uit de stad en een onderzoeksbureau zijn de werkomstandigheden voor de werknemers verbeterd. Menno kreeg in de begeleidingscommissie positieve reacties en werd later or-lid van de vakbond ABVA-KABO en gekozen in het Landelijk Groepsbestuur. Hij heeft heel wat vergaderingen in het hele land bijgewoond.

Na de reorganisatie van de Sociale Werkplaats heeft Menno er de mooiste jaren gehad. Hij was werkleider en zorgde mede voor goed werkmateriaal en goede werkomstandigheden. De werknemers kregen begeleiding, vorming en onderwijs in een degelijke organisatie. Toen hij 61 was ging hij met pensioen. 'Inmiddels is de Sociale Werkplaats gedeeltelijk afgebroken door de reorganisatie vanuit het ministerie. Zoals altijd wordt er niet geluisterd naar het geluid vanaf de werkvloer. Opbouw hoort van onderaf te gebeuren en dat gebeurt nog steeds niet', is de duidelijke mening van Menno.

Strijd tegen onrecht

Menno vertelt over zijn werk voor de Stichting Groningen Veilig, die werd opgericht na de periode eind jaren negentig toen er in Groningen zeven jonge vrouwen werden vermoord. Hierover werd hij in de G&T van januari 2002 uitge-

breid geïnterviewd. Het artikel is te vinden in het archief van de G&T: gentexpress.nl/archief. Mede dankzij de inspanningen van deze stichting zijn er goede resultaten geboekt. Menno heeft nog steeds contact met advocaat De Ruijter de Wildt wiens dochter Anne in 1998 is vermoord. Met de stichting hebben ze bereikt

dat nabestaanden nu spreektijd krijgen in de rechtszitting. In zijn appartement heeft Menno stapels dossiers, boeken en documenten op tafel liggen waar hij nog eens doorheen wil kijken, maar dat blijft erbij door de actuele nieuwsfeiten. Hij kijkt graag naar de politieke debatten op televisie en ook de actualiteitenprogramma's volgt hij

kritisch. De krant leest hij ook iedere dag. En een duidelijke mening heeft hij ook! Dat zorgt ervoor dat er zomaar een middag om vliegt, want die mening steekt hij niet onder stoelen of banken.

Truus Top-Hettinga

Succesvolle plantenactie voor Zummerspeulen

We hebben ook dit jaar weer met veel plezier en met een daverend succes de jaarlijkse plantenactie mogen uitvoeren. De opbrengst hiervan komt ten goede aan de Zummerspeulen. De Zummerspeulen voor kinderen van 4 tot 13

jaar uit Garmerwolde en Thesinge vinden plaats op 19 en 20 augustus. Wij zijn vol goede moed dat ze in welke vorm dan ook doorgang vinden. We voelen ons in ieder geval goed gesteund door beide dorpen wat het aantal bestelde

planten betreft: 126 bestellingen hebben we rondgebracht. Bedankt voor het dragen van en bijdragen aan deze actie!

Anita van der Veen

GEO thuis

Op dit moment is er niets te melden over het seniorenvoetbal, behalve dat de teams staan te trappelen om weer 'gewoon' te mogen trainen. Gelukkig hebben de spelers van het *Walking Football* de draad weer opgepakt op de maandagochtend.

De voorbereidingen voor het nieuwe seizoen voor de jeugd zijn weer opgestart, zodat onze SJO-teams in juni kunnen worden aangemeld bij de KNVB. Uiteraard is er ruimte voor nieuwe jeugdleden en kunnen deze geheel vrijblijvend meetrainen om kennis te maken met v.v. GEO. Ook het jeugdteam JO-18 is fanatiek aan het trainen op de maandagavond en heeft nog steeds enkele leden nodig om zich te kunnen inschrijven voor de competitie van volgend seizoen. U kunt hiervoor contact opnemen met onze jeugd coördinatoren Maarten Tromp via m.c.tromp@live.nl of met Miranda Winkels via mirandawinkels17@gmail.com.

Binnenkort zal er worden geflyerd in Meerstad, Ruischerbrug, Ruischerwaard en Lewenborg om het bestaan van v.v. GEO onder de aandacht te brengen van (nieuwe) bewoners.

Zaterdag 26 juni organiseert sportvereniging Woltersum in samenwerking met onze SJO een Oranjefestival. Het festival start om 10.30 uur en eindigt om 15.30 uur en vindt plaats op het sportpark te Woltersum. Alle kinderen (ook niet leden van de SJO) in de leeftijd van 4 tot 15 jaar zijn van harte welkom om hier aan deel te nemen en het is voor zowel voetballers als niet voetballers geschikt.

Opgeven kan via knvb.nl/oranjefestival/woltersum/1392.

In een volgende G&T hopen wij u te kunnen melden dat het buitensporten nog weer meer terug kan naar normaal en dat wij u weer mogen ontvangen op ons sportpark.

Bestuur v.v. GEO 'De club met ballen'

Het was een stormachtige dag, 4 mei. Maar tussen 19.45 en 20.02 uur was het gelukkig even droog. Een klein aantal mensen kwam samen om te luisteren naar 'Blijf mij nabij' gespeeld door de bloazers en om stil te staan bij verzetsstrijder Hendrik Ridder en alle oorlogsslachtoffers met hem. Een bloem leggen kon dit jaar ook digitaal. (foto Yvonne Broekhuizen)

Strip door Mathieu Visser

**Dorpshuis
"DE LEEUW"**

Voor: Bruiloften
Feesten
Recepties
Vergaderingen
Zalenverhuur

Oude Rijksweg 6
Garmerwolde
info@dorpshuisdeleeuw.nl

Adverteerders bedankt!

Elk jaar gaat een aantal redactieleden de boer op om de adverteerders te vragen of ze weer een jaartje meedoen. Spannend? Nee niet echt, want de meeste zijn erg trouw, een enkeling moet wel eens afhaken, maar er komen ook nieuwe bij.

Voor een aantal van hen zal het gezien de beperkte oplage meer sponsoring dan klantenwerving zijn, maar sommige lokale ondernemers hebben er zeker baat bij.

We bedanken alle adverteerders voor hun bijdrage aan de G&T, vooral nu sommige flink last hebben (gehad) van de coronacrisis, die al ruim een jaar voortduurt.

Uw G&T wordt zoals bekend geheel door vrijwilligers gemaakt (behalve de professionele opmaak en druk). Dankzij onze adverteerders - en onze abonnees natuurlijk - kan de krant gezond voortbestaan en hebben we zowel de advertentie- als de abonnementsstarieven al jaren niet hoeven te verhogen.

Zoals u elders in deze krant kunt lezen staat de regionale pers onder druk, maar de Garmer en Thesinger Express niet: omdat we niet commercieel zijn en dankzij uw steun.

Bestuur Garmer en Thesinger Express

Sierbestrating & Hoveniersbedrijf
Veenstra
Aanleg
Onderhoud

Stationsstraat 52 | 9771 AG Sauwerd | 06 - 422 522 24 | veenstra.r@hetnet.nl

De Groene Kookster
Astrid de Leeuw
vegetarische catering
06-14491281
www.degroenekookster.nl | degroenekookster@gmail.com

Aly Pepping

ontwerpt

WWW.ALYPEPPING.NL

+ BROCHURES + BOEKEN + HUISSTIJLEN + POSTERS + WEBSITES +

Havenga Bouw
Al meer dan 50 jaar uw partner in de bouw

Energie neutraal wonen
Aardbevingsschade
Nieuwbouw
Verbouw
Onderhoud
Renovatie

info@havenga.com (050) 5416501
Garmerwolde (06) 53 26 72 50

Landbouwmechanisatiebedrijf

OUDMAN Thesinge BV

Voor al uw tuin- en parkmachines kunt u natuurlijk ook terecht bij
Oudman Thesinge BV
(erkend Husqvarna dealer)

Oudman Thesinge BV | G.N. Schutterlaan 10, 9797 PC Thesinge
Tel: 050-3021321 of 06-46192601 | Fax: 050 - 3023717

Tatiana
haarstudio

Plan uw afspraak via de website:
www.Haarstudio-Tatiana.nl

Tijdelijk adres:
Grasdijkweg 17 Garmerwolde
Tel. 06 52 689 239

Gasberaad in Dorpshuis de Leeuw

De bovenverdieping van Dorpshuis de Leeuw is afgebouwd en de ruimte is verhuurd aan Groninger Gasberaad. Reden voor ons om eens even te gaan kijken.

Groninger Gasberaad

Het Groninger Gasberaad - opgericht in 2016 als opvolger van de Dialoogtafel - is een verzameling maatschappelijke organisaties, die de belangen van organisaties en bewoners in het mijnbouwdossier behartigt. Het is een zeer diverse club, waarvan zowel bedrijven als natuur- en milieuorganisaties deel uitmaken. Ook werkgevers en werknemers nemen deel. Er is namelijk een gezamenlijk belang bij het welzijn van de bewoners.

Het doel van het Gasberaad is ervoor te zorgen dat bij het opstellen en uitvoeren van alle plannen en activiteiten rondom schade, versterking en perspectief voor Groningen de betrokkenheid van de bewoners en organisaties maximaal is.

Werkruimte in Dorpshuis de Leeuw

Op een vrijdagmiddag spreken we met Jolanda Jager van Gasberaad. Zij vertelt dat ze blij zijn met de ruimte op de verdieping van het dorps huis. Het dorps huis ligt op een mooie plek, het is rustig, de Agrishop is vlakbij, dus verse producten voor een lunch zijn dichtbij te krijgen. Gasberaad heeft twee werkruimtes tot zijn beschikking en als we er komen zijn er vier mensen aan het werk. De ruimte is nog niet voorzien van vloerbedekking, maar vooralsnog prima bruikbaar. Er staan wel bureaus en er is vooral heel veel papier.

Parlementaire enquête

Op dit moment zijn de medewerkers van het Gasberaad zeer druk met het verzamelen van de gevraagde informatie voor de Parlementaire Enquêtecommissie Aardgaswinning Groningen. Daarvoor moeten onder meer verslagen van onderzoeken, rapporten en reacties daarop, bewonersinitiatieven en Kamervragen aangeleverd worden. Er zijn behoorlijk wat papieren dossiers beschikbaar en deze informatie moet uiteindelijk digitaal worden aangeleverd aan de commissie. Het gaat niet om individuele schadegevallen.

Op 20 mei moest een memory-stick met alle gevraagde informatie (letterlijk) worden overhandigd in Den Haag.

Het Groninger Gasberaad heeft de bovenverdieping van het dorps huis in ieder geval tot het einde van het jaar gehuurd. We zullen de medewerkers dus nog vaak tegen kunnen komen in of rond het dorps huis.

Marian Baarda

Papieren dossiers uitgestald in Dorpshuis de Leeuw, Jolanda Jager vertelt (foto Patrizia Meijer)

Lopend Eten in tijden van corona

Na een zegereeks van tien jaar moest in 2020 het roemruchte Lopend Eten helaas worden afgelast vanwege corona. Hoewel het organiserende comité staat te popelen om de draad weer op te pakken, blijft het natuurlijk onzeker of de coronaregels dat dit jaar toestaan. Niets is zeker – en zelfs dat niet – dus we kunnen op dit moment de knoop nog niet doorhakken. Omdat G&T-lezers gewend zijn in mei het eerste bericht over Lopend Eten te ontvangen, melden wij u hier de huidige stand van zaken. Als de situatie gunstig lijkt om op zaterdag 2 oktober Lopend Eten te laten doorgaan, dan ontvangt u zoals gebruikelijk het inschrijfformulier begin

september in uw brievenbus. Gebeurt dat niet, dan kunt u gevoeliglyk aannemen dat het feest (dit jaar weer) niet doorgaat. De definitieve beslissing valt dus begin september.

Voor de vele nieuwe Thesingers: Wat is Lopend Eten?

Sinds jaar & dag wordt er op de eerste zaterdag van oktober in Thesinge een vrolijk eetteest georganiseerd. Deelnemers schrijven zich in voor een viergangenmaaltijd waarvan elke gang in een ander huis wordt geserveerd. De gangen zijn: koud voorgerecht, warm voorgerecht, hoofdgerecht en dessert. Deelnemers bereiden thuis een gang naar keuze en ontvangen daarvoor zes gasten. De andere drie gangen nuttigt men elders, steeds in ander gezelschap, uitsluitend in Thesinge en vrijwel altijd op loopafstand.

Voor de nieuwe inwoners is dit een uitstekende manier om dorpsgenoten te ontmoeten en hun huizen van binnen te zien. Dat geldt overigens ook omgekeerd. Wij hopen met u dat de derde golf snel afvlakt en dat Lopend Eten, een hoogtepunt in het Thesinger uitgaansleven, dit jaar wel door kan gaan.

Ton Heuvelmans (06 13 132 031)
Christien Huizinga (06 13 210 981)

Jelle van der Veen
Montagetechniek

- Centrale verwarming
- Waterleiding
- Elektra
- Gas
- Sanitair
- Riolering
- Dak- en zinkwerken

www.jellevanderveen.nl

Thesinge 050 - 302 48 30 / 06 - 303 69 109

Nog altijd gelukkig in Thesinge

Margot van Zalk woont samen met haar man Ad van Zalk aan de G.N. Schutterlaan 37. Dit jaar werd Margot 70 jaar. Het is een paar vriendinnen gelukt om rond deze mijlpaal een coronabestendige verrassing te organiseren. Ook nu Margot 70 is blijft ze actief als altijd en staat ze nog volop in het leven. Zo heeft zij gehoor gegeven aan de oproep van de GGD om te helpen bij het vaccineren.

Vriendschap in coronatijd

Toen Margot in februari 70 werd hoorde zij van haar vriendinnengroep dat zij een zaterdag in april vrij moest houden. Ze had geen idee wat er zou gaan gebeuren. Ze wist alleen dat haar fiets klaar moest staan.

De dag begon buiten bij AvecPlezier in Garmerwolde met koffie en taart. Daarna fietsten ze weer terug naar Thesinge naar het huis van 'De Groene Kookster' Astrid de Leeuw. Astrid stond klaar met allerlei geheimzinnige bakjes die in de fietstassen moesten. Na een prachtige fietstocht was het lunchtijd en bleken er in de door Astrid gevulde bakjes heerlijke salades, zelfgebakken broodjes en dergelijke te zitten.

Ze hadden de opdracht gekregen onderweg naar huis brandnetels te plukken. Toen ze weer terugkwamen stond Astrid achter het huis van Margot klaar voor een Natuurlijke Kookworkshop. 'Ik wist niet wat ik zag', vertelt Margot. 'Voor iedere vriendin stond buiten op anderhalve meter afstand een tafeltje met een kookplaat klaar. De overkapping was verwarmd. Astrid had de tafel vol gezet met servies en allerlei ingrediënten die nodig waren voor de workshop. Het was prachtig om te zien.'

Na een korte introductie van Astrid zochten de vriendinnen een recept uit en gingen aan de slag. 'Later, toen Astrid wegging, hebben we buiten ook weer op afstand gegeten. We begonnen met brandnetelsoep van de geplukte brandnetels en gingen daarna verder met de gerechten die we gekookt hadden.

Het was een geweldige ervaring. Toch leuk om in coronatijd, waarin we voorzichtig moeten zijn, zo'n mijlpaal mee te maken.'

Terug naar Thesinge

Zeventig jaar is inderdaad een mijlpaal, maar dat betekent niet dat Margot het rustiger aan doet. Toen ze de oproep van de GGD zag waarin mensen werden gevraagd om te helpen vaccineren, gaf zij zich direct op. Zij is altijd verpleegkundige geweest en na een korte training is zij nu weer een paar dagen per week aan het werk. 'Het is op dit moment druk, het vaccineren gaat nu steeds sneller', vertelt Margot. 'In het begin hadden we mensen van 90 jaar en ouder. Toen ging het vaccineren langzaam. Er ging soms veel tijd verloren met kleding die aan of uit moest, met knoopjes die open moesten. Voor mensen op die leeftijd was de vaccinatie soms meer een uitje en ik maakte dan vaak tijd vrij voor een praatje. Nu de leeftijd steeds jonger wordt, gaat het vaccineren veel sneller. Nu is het echt hard werken.'

Margot (tweede van rechts) en haar vriendinnen heffen, slechts voor de foto even niet coronaproof, het glas als toast op haar zeventigste verjaardag (foto Ad van Zalk)

Ad en Margot zijn altijd actief en sportief geweest. Ze wandelen veel, zwemmen in de zomer, je kunt ze regelmatig op de racefiets zien en ze genieten van de tuin. Daarnaast deed Margot regelmatig vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld achter de kassa bij zwembad De Blinkerd in Ten Boer of in de Wereldwinkel. En ze hebben altijd graag gereisd. Vlak voor het virus uitbrak, in de winter van 2019 -2020, fietsten zij vier maanden een route over onverharde paden door Nieuw-Zeeland. Ze hadden een tentje bij zich. Nieuw-Zeeland was niet onbekend voor hen want van

1996 tot 2000 reisden ze veel door dat land. Zij hebben er zelfs twee jaar gewoond en gewerkt. Uiteindelijk keerden ze terug naar Thesinge. Ze wonen hier al vanaf 1975. Hun beide zoons Gijs en Bram groeiden in Thesinge op. Ze hebben vijf kleinkinderen. Een dag in de week passen ze op de jongste twee. 'Ik ben blij dat we in de tijd dat we in Nieuw-Zeeland woonden het huis niet hebben verkocht, want we zijn na al die jaren nog steeds gelukkig in Thesinge.'

Irene Plaatsman

Truus Top werd op 23 mei 70 jaar en is al 38 jaar (meer dan de helft van haar leven!) trouw redactielid van de G&T (foto: Betho Top)

Hoe werkt de IWZ?

De industriewaterzuivering (IWZ), of ook wel waterfabriek in Garmerwolde van industriewaterdochter North Water, haalt met zijn influentengemaal (1A) water uit het Eemskanaal. Grofvuil wordt opgevangen door een kroosrooster en met de kroosgrijper uit het water gehaald en in een container gedeponeerd. De zeer brede inlaat voorkomt dat er vis wordt meegezogen. Vlak voordat het water het gemaal ingaat, wordt de inlaat smaller en de aanzuiging krachtiger.

De vier centrifugaalpomp in het gebouw zijn voorzien van zelfreinigende schraapfilters. Met een capaciteit van ± 1050 kubieke meter per uur per twee pompen gaat het water via twee ondergrondse drukleidingen naar het waterzuiveringsgebouw (1C). Mocht het zo zijn dat de leidingen vuil worden door algenaangroei, dan kunnen ze in de proppenbak (1B) naast het gemaal proppen in de leidingen stoppen. Deze worden door waterdruk door de leiding gedrukt vanaf het gemaal naar het zuiveringsgebouw. Als een van de leidingen geschoond wordt, wordt de capaciteit door een andere leiding overgenomen. Daarna begint het zuiveren en worden ook de kleinste wateroneffenheden eruit gehaald.

Drie stappen

De eerste stap is dat er in het waterzuiveringsgebouw (1C) een kleine hoeveelheid ijzerchloride (7A) bijkomt, afkomstig uit het grondstoffengebouw op het terrein. Door het bindende effect worden de kleine zwevende deeltjes omgezet in grotere zinkende delen. Het bezinksel gaat naar de slibdijker (6), het overblijvende slib wordt afgevoerd naar de RWZI (rioolwaterzuivering).

Bij de tweede stap komt het water via de lamelenseparator in een gangpad/kelder en kan daar nog nawerken. Hierna wordt er aan het water natronloog (7B) uit het grondstoffengebouw toegevoegd. Dit is nodig om het water pH-neutraal te krijgen.

In stap 3 gaat het water naar het influentengebouw (1A), naar het deel waar de aerobe bacteriën leven. Dit zijn zuurstofminnende bacteriën, die houden van zacht water. De allerkleinste vuildeeltjes moeten er nog uit en worden door hen opgegeten. De zuurstof wordt door een zandbed met twee verschillende zandsoorten gestuurd, hier loopt het water langzaam door en wordt op vijf verschillende niveaus gemeten. Zo af en toe moet dit ook geschoond worden. Het water dat hierbij vrijkomt heeft twee gradaties: erg vuil en minder vuil water. Het minder vuile water gaat naar de spoelwateropslag silo 2B. Het erg vuile water gaat eerst naar silo 2A; kom hier tot rust, wordt nog wat bewerkt en vervolgens via systeemoverstort overgepompt naar silo 2B. Daarna komt het weer in het zuiveringsgebouw (1C).

Het geschoonde water wordt opgeslagen in het industriewaterreservoir (silo 3). Vanhieruit gaat het via het pompgebouw (5) (dit bezit ook nog twee trafo's) door de ondergrondse drukleiding naar de Eemshaven. Mocht het zo zijn dat de druk plotsklaps wegvalt, dan zullen de twee

(foto's Sieb Klaas Iwema)

expansievaten (4) naast het industriewaterreservoir in werking treden en de druk langzaam af- en opbouwen zodat er geen golfbeweging in de ondergrondse leiding richting Eemshaven ontstaat. Het industriewater wordt gebruikt voor koelen, als bluswater enzovoort en ontziet hiermee het kostbare drinkwater. Mocht er meer vraag zijn, dan gaan de zelfdenkende pompen harder draaien en gaan de kleppen iets verder open, dit begint meestal al in het influentengebouw.

Ingebruikneming van de IWZ

Op dinsdag 11 mei 2021 is de IWZ in gebruik genomen. Dit gebeurde in vier fases: eerst werd het stilstaande leidingwater geloosd, daarna stroomde het eerste IWZ-water richting de Eemshaven en kon zijn koelend werk beginnen.

De eerste drie fases gebeuren op het terrein van de IWZ zelf. Bij de vierde fase wordt gezorgd dat de druk op de leiding komt en deze op vier punten geopend kan worden, met als laatste het spuitpunt in de Eemshaven.

Het terrein rond de gebouwen in Garmerwolde is bestraat met witte klinkers. Mocht er iets met de leidingen aan de hand zijn, dan kunnen ze er makkelijk bij. Het is de bedoeling om in de toekomst ook het geschoonde afvalwater van de rioolwaterzuivering te gaan gebruiken. Ook is er nog plaats op het terrein van de IWZ voor eventuele uitbreiding bij meer vraag naar goedkoper proceswater.

Sieb-Klaas Iwema

Met dank aan de mensen van de projecten voor hun tijd voor en uitleg aan de G&T

G&T op tv

NDC mediagroep schrapt honderd banen en doet haar veertig huis-aan-huisbladen in de verkoop. Wat betekent dat voor dorpskranten als de Garmer & Thesinger Express? In een reportage van OOG TV op 28 april gaf Jan Ceulen, voorzitter van de G&T, een helder antwoord.

Liefdewerk oud papier

Wanneer bladen als de Noorderkrant en de Gezinsbode niet meer op de deurmat vallen, springen dorpskranten daar dan op in? Gaan ze het ontstane gat opvullen? Met een uitgebreidere krant valt misschien wel geld te verdienen. Dat was de vraag aan onder meer de G&T, het Harener Weekblad en de Dorpskrant Noord-laren.

'De G&T gaat in elk geval niet uitbreiden', zegt Jan in de uitzending. 'Wij drijven geheel op vrijwilligers en kunnen echt niet meer doen dan we nu al doen. Het past ook niet binnen de rol van een dorpskrant om zwaardere of gevoeliger thema's uit te lichten. Het is de traditie van bijna 47 jaar Garmer & Thesinger Express om het gezellig binnen de dorpen te houden. Het is geen krant waarin het drama van het leven diepgaand wordt behandeld. Het is misschien ook wel goed om helemaal niet in geld te denken, maar gewoon in liefde ... en in oud papier.'

Met dank aan Bram Koster van OOG TV
Anne Benneker

In het artikel *Lokale journalistiek* op www.thesinge.com vindt u de link naar het artikel en de tv-uitzending.

De keukentafel van Jan Ceulen doet dienst als redactietafel van de Garmer & Thesinger Express (foto OOG TV/Bram Koster)

Laatste nieuws: NDC komt terug op besluit

NDC mediagroep blijft de uitgever van 33 nieuws- en weekbladen in Noord-Nederland. Dat meldt NDC op haar website. '...verkoop biedt geen passende oplossing', aldus directeur en algemeen hoofdredacteur

Evert van Dijk. 'We hebben besloten om nieuwe plannen te maken die ervoor zorgen dat de lokale journalistiek haar belangrijke functie in de plaatselijke gemeenschappen kan behouden.'

Ommetjes werkgroep

Uit het initiatief van de gebroeders Oosterhuis om de dorpsgenoten bij de ontwikkeling van hun plannen te betrekken is tijdens de laatste bijeenkomst op de boerderij spontaan een 'ommetjes werkgroep' ontstaan. De werkgroep heeft een voorstel aan de gemeente Groningen voorgelegd met de vraag of er mogelijkheden zijn om enkele nieuwe wandelroutes te realiseren. Denk hierbij onder andere aan een 'klompenpad' dwars door het Klunder, een verbinding van de molen Germania naar het Klunder of een pad in het verlengde van de G.N. Schutterlaan richting de Zuidwending en het Beijumerbos.

De gemeente Groningen werkt aan betere verbindingen tussen de stad en het ommeland maar ook tussen de dorpen onderling en daar kan Thesinge ook voordeel van hebben. De projectmedewerkers hebben

meerdere initiatieven verzameld en zullen deze de komende maanden uitwerken tot een concreet plan. Hierbij wordt ook gekeken naar de invulling van 'verloren hoekjes' en oevers met meer groen.

Naast het overleg met de grondeigenaren en de gemeente wordt ook samenwerking gezocht met het Waterschap, Natuurmonumenten en Het Groninger Landschap.

Wil je graag meedenken of heb je vragen neem dan contact op met een van de werkgroepleden: Alex Mollema, Freek Bronda, Hans de Rouw, Menko Oosterhuis en Marinus Vermue.

Marinus Vermue

Rectificaties aprilkrant

In het hoofdartikel stonden twee foutjes. De naam van zoon Rick in het foto-onderschrift op de voorpagina moet zijn: Rik.

Op de foto op pagina 2 poseert bruid Henderika Ridder niet met de bruidegom, maar met haar broer en zussen.

De kat van Appie Ridder was zeer ontdaan dat zij in de vorige G&T ervan werd beschuldigd een oogje te hebben op de merels die onder de dakpannen hun nestje hebben. 'Bah, ik lust helemaal geen merels en zou mijn leven niet wagen voor een onderonsje met deze onsmakelijke vogels. Dat laat ik liever aan een fotograaf over.' Die zocht nog even contact met een vogelkenner, die hem verzekerde dat het toch echt om een spreeuwenfamilie ging waarin de kat een heerlijk maaltje zag.

*Twee ganzen op het erf van Werkman.
'Houd jij de wacht, dan snoep ik wat uit deze emmer'
(foto Margriet de Haan)*

Foto van de maand

Agenda

In verband met de heersende coronamaatregelen van het moment kan het zijn dat bijeenkomsten niet of op een andere manier doorgaan. Check daarom altijd de website van of neem contact op met de organisatie.

Zaterdag 12 juni

Thesinge; vanaf 9.00 uur: Ophalen oud papier.

Maandag 21 juni

Garmerwolde; Dorpskerk: vanaf 19:00 uur inloop, 19:30 uur: Infoavond vrijwilligers. Zie artikel.

Vrijdag 25 juni

Garmerwolde; vanaf 18.00 uur: Ophalen oud papier.

Zaterdag 26 juni

Thesinge; Midzomeravondwandeling met de boeren van Ommeland. Zie artikel.

Maandag 28 juni

Chemokar

Tot 5 juli 2021 vervallen alle standplaatsen van de chemokar.

U kunt uw klein chemisch afval inleveren bij het afvalbrengrstation aan de Duinkerkenstraat of de Electronstraat.

Stoomfluitjes

Gratis: tafelvoetbalspel met kleine mankementen. Gemakkelijk te repareren door een handige DHZ'er. info@DorpshuisDeLeeuw.nl.

Gezocht: Omdat wij graag in Garmerwolde willen wonen, zijn wij op zoek naar een leuk huis met vier slaapkamers en een ruime tuin.

Dus wil je graag je huis verkopen, of ken je iemand die zijn huis wil verkopen? Dan komen we graag met je in contact.

Je kunt ons bereiken op 06 51 335 757 of via h.hardieck@home.nl.

*Groetjes van Henri, Olga,
Marloes (11) en Karlijn (9) Hardieck*

Gezocht: Op dit moment huren we een flat in Groningen die gesloopt gaat worden. Daarom zoeken we een nieuwe (tijdelijke) woonplek in Thesinge of omgeving.

We staan open voor omgebouwde schuren, achterhuizen, zonnige zolders of andere creatieve oplossingen.

Als u ons kunt helpen, wilt u dan een e-mail sturen naar esthervanderhoef@hotmail.com?

Bedankt en groetjes, Stephen en Esther.

Colofon

Contactpersoon redactie

Garmerwolde:

Hillie Ramaker-Tepper 050 541 5335

Thesinge

Metha Nijkamp 050 30 23217

Fotograaf

Garmerwolde

Patrizia Meijer 06 30 754 216

Thesinge

Koos van de Belt 050 302 3432

Henk Tammens 06 50 257 853

Penningmeester

Tjakko Tjakkes 050 549 9344

W.F. Hildebrandstraat 61

9798 PH Garmerwolde

Bank: IBAN NL74 RABO 0320 7057 49

t.n.v. Garmer en Thesinger Express

Abonnementen

Abonnementsgeld: € 13,50 per jaar

(via automatische incasso)

Postabonnees: basistarief + porto

Prijs losse krant: € 1,50

Bezorgklachten

bezorgen@gentexpress.nl

of bel met de redactie

G&T Express op het internet

www.gentexpress.nl

Opmaak Aly Pepping Thesinge

Druk Drukkerij Groningen

Opplage 525 exemplaren

Volgende krant komt uit op 2 juli 2021

Kopij inleveren uiterlijk zaterdag

19 juni vóór 18.00 uur via:

gentexpress@hotmail.com,

Dorpsweg 26 of G.N. Schutterlaan 16